

Svensk ponnydressyrs utveckling i internationella sammanhang

1979 – 2016.

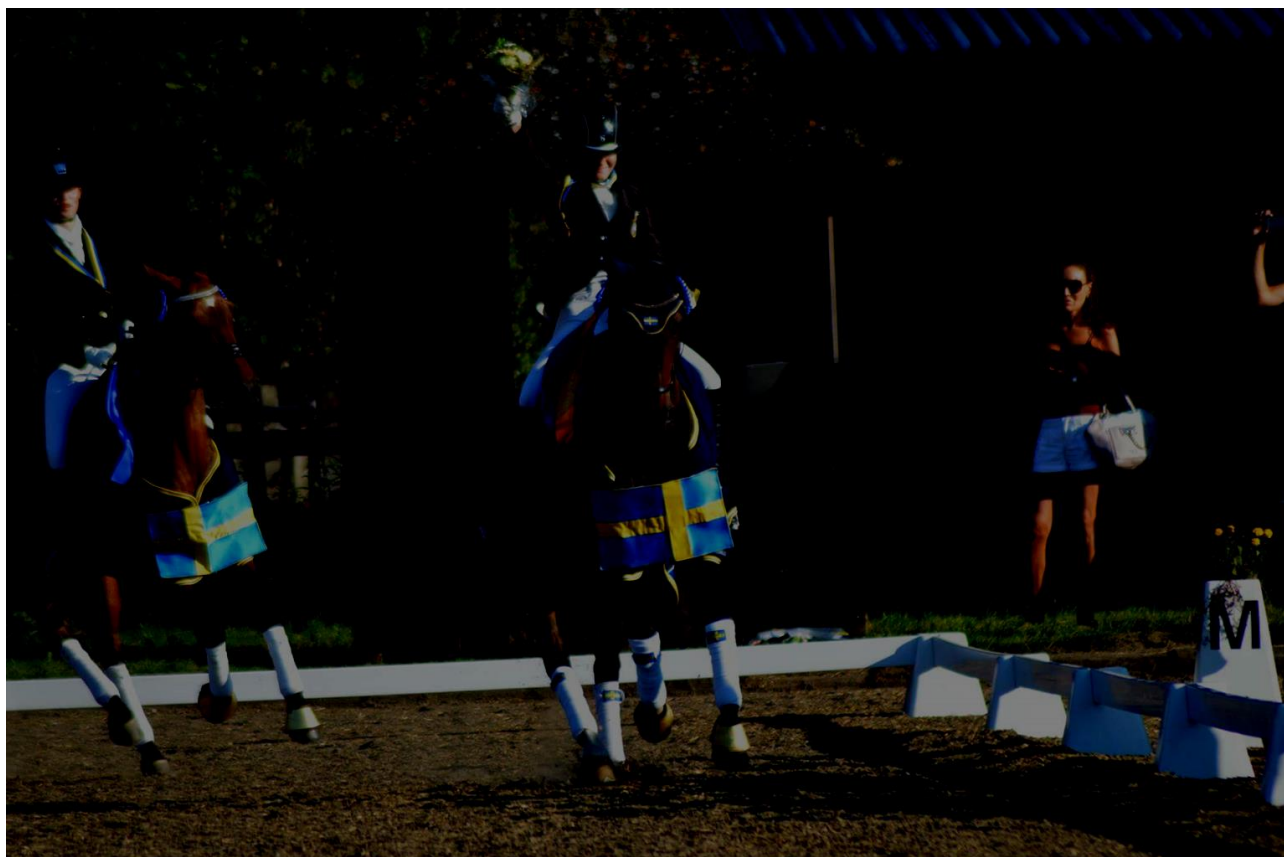

Foto: Zelma Björk

B Tränar utbildningen 2017 Strömsholm under Elisabeth Lundholm och Pether Markne

Av Ditte Egholm Nielsen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida 3	Inledning
Sida 4	Resultat EM lag sedan 1979
Sida 5	Fördelningen av lag-medaljer
Sida 6	Talangutveckling och upplägg
Sida 8	Internationellt tävlande
Sida 8	Sammanfattning / konklusion
Sida 10	Källor

Inledning:

Tanken med detta projekt är att undersöka utvecklingen för Svensk ponnydressyr i internationella sammanhang och orsakerna till att Sverige klarar sig förhållandevis dåligt om man jämför med övriga nationer i Europa. För att klarlägga detta har jag valt att titta på hur fördelningen av medaljer varit på ponny EM sedan 1979, upplägg och talangutveckling och nationernas resultat på FEIs ranking 2016.

Rent objektivt sett har Sverige ponnyer av internationell kvalitet, föräldrar som vill och kan betala, och ponnyryttare som vill lära sig att rida på denna nivå.

Vad saknas?

Foto: Ditte Egholm Nielsen

Resultat EM lag sedan 1979

Ponny EM sedan 1979. Om vi tittar på de ledande dressyrnationerna i Europa – vi förutsätter att Sverige tillhör dessa.

Medaljfördelningen för lag är som följer genom åren 1979-2016:

GER: 38
NED: 26
DEN: 19
SWE: 15
GBR: 14

Tyskland har aldrig varit utan medalj på EM och har sedan 1990 prenumererat på guld utom 2010 i Moorseele var Holland tog guld (med Antoinette Te Riele och Golden Girl som lagankare) och 2015 i Malmö var England tog guld – mycket tack vara Phoebe Peters och SL Lucci, som var i särklass. Tyskland har totalt 38 medaljer varav 30 guld, 7 silver och 1 brons. Tyskland har en lång obruten segerrad i åren 1990-2010

Holland var inte så framträdande i början och tog sin första medalj i 1985. I åren 1994, 1995, 1997, 1998 och 2000 var Holland utanför medaljplats. Därefter har Holland i stort sett prenumererat på silvermedaljen utom 2014-2016 var Danmark och England turades om att vara förre. Holland har 4 guld, 16 silver och 6 bronsmedaljer. Totalt 26 medaljer.

Danmark intar med sina 19 lagmedaljer en tredjeplats inom ponnydressyren. Danmark har 11 bronsmedaljer, 7 silver och 1 guld. De är fasta medaljtagare i perioden 79-1987 och har därefter en svacka fram till 1997. Medaljer igen 1997-2000 och sedan utan medalj igen i några år. Sedan 2006 har Danmark haft en stark position inom dressyren och näst intill prenumererat på bronsplatsen ändå fram till 2016 var danskarna tog silver på hemmaplan.

Sverige har genom åren 1979 - idag sammanlagd vunnit 15 lag-medaljer. 3 guld, 2 silver och 10 brons. Går vi tillbaka till 1979 och början på 80-talet var Sverige ledande inom ponnydressyren med både 3 guldmedaljer, silver och bronsmedaljer fram för allt i perioden 79-96 var Sverige tog sin sista medalj. Sverige tog medalj varje år i perioden 1978-1996 förutom åren 1985, 1986 och 1990 och tillhörde därmed toppen inom ponnydressyr.

England har 14 medaljer, varav 1 guld (2015 i Malmö mycket tack vara Phoebe Peters och SL Lucci), 3 silver och 10 brons. Englands medaljkurva har varit ganska svängande och de var utan medalj ända fram till 1994, var de tog brons. I åren 1997-2005 tog England medalj varje år. Från 2005 och framåt blev det skarp konkurrens från framförallt Danmark och därmed var Englands medaljrad bruten. England tog ett sensationellt guld i 2015 var de hade ett mycket starkt lag med Phoebe som lagankare. Phoebe och SL Lucci har slagit flera rekord och satt en ny standard för ponnydressyren med ridning i toppklass och en så väl presenterad och smidig ponny, som SL Lucci var under Phoebe Peters är inte sett varken innan eller efter. I samma period hade även England på seniorsidan ett riktigt bra varumärke i Charlotte Dujardin och Valegro.

Fördelningen av lagmedaljer i åren 1979-2016

ÅR	GULD	SILVER	BRONS	4. PLATS	5. PLATS	6. PLATS
1979	SWE	DEN	GER	GBR	NED	BEL
1980	SWE	GER	DEN	NED	FRA	BEL
1981	SWE	GER	DEN	NED	GBR	FRA
1982	GER	DEN	SWE	NED	GBR	
1983	GER	SWE	DEN	NED	GBR	
1984	GER	DEN	SWE	GBR	NED	
1985	GER	DEN	NED	SWE	GBR	FRA
1986	DEN	GER	NED	SWE	GBR	FRA
1987	NED	GER	SWE	GBR	DEN	
1988	GER	NED	SWE	DEN	GBR	FIN
1989	NED	GER	SWE	GBR	DEN	IRL
1990	GER	NED	SWE	DEN	GBR	ITA
1991	GER	NED	SWE			
1992	GER	NED	SWE	BEL	GBR	
1993	GER	BEL	NED	GBR	DEN	SWE
1994	GER	SWE	GBR	NED	BEL	DEN
1995	GER	BEL	SWE	NED	GBR	DEN
1996	GER	NED	SWE	DEN	BEL	
1997	GER	DEN	GBR	SWE	NED	BEL
1998	GER	DEN	GBR	NED	SWE	BEL
1999	GER	GBR	NED	DEN	BEL	SWE
2000	GER	GBR	DEN	SWE	BEL	NED
2001	GER	NED	GBR	SWE	DEN	FRA
2002	GER	NED	GBR	DEN	SWE	
2003	GER	NED	GBR	SWE		
2004	GER	NED	GBR	DEN	ITA	SWE
2005	GER	NED	GBR	SWE	DEN	FRA
2006	GER	NED	DEN	GBR	SWE	ITA
2007	GER	NED	GBR	DEN	BEL	ITA
2008	GER	NED	DEN	BEL	GBR	SWE
2009	GER	NED	DEN	BEL	GBR	SWE
2010	NED	GER	DEN	GBR	BEL	SWE
2011	GER	NED	DEN	GBR	BEL	SWE
2012	GER	NED	DEN	GBR	BEL	SWI
2013	GER	NED	GBR	DEN	FRA	BEL
2014	GER	GBR	NED	DEN	ITA	SWI
2015	GBR	GER	DEN	NED	BEL	FRA
2016	GER	DEN	NED	GBR	SWE	FRA

Talangutveckling och upplägg

Tyskland har en mycket kompetent och erfaren tränare i Cornelia Endres, som varit förbundstränare för det tyska ponnylandslaget i 30 år. Sammanlagd är Cornelia tränaren bakom 107 medaljer, 48 guld, 35 silver och 24 brons. Cornelia är utbildad tränare. Det tyska ridsportförbundet heter Deutsche Reiterliche Vereinigung och jobbar utifrån en talangplan som DOKR är ansvarig för. DOKR (German Olympic Committee for Equestrian Sport) är ansvarig för alla ekipage till mästerskap och internationella tävlingar. Cornelia är anställd som tränare av det tyska förbundet.

Tysklands stora och variga succé beror på ett tydligt system, bra framförhållning, programridning och detaljträning och inte minst ett stort antal utövare i sporten. Cornelia Endres inventerar årligen 800 ponnyekipage i hela Tyskland fördelat på samlingar i nord och söder, som sedan kokas ner till en trupp på 50 som därefter skalas ner och inför EM finns 5 ekipage kvar som inkallas till en veckas träningscamp som uppladdning till EM. Cornelia är närvarande på samtliga internationella nationstävlingar plus övriga uttagningstävlingar.

En annan orsak till tyskarnas succé är att de behåller sina bästa ponnyer inom landet och de säljas eller leasas ofta ut till ryttare som då är tilltänkta en plats i laget. Detta var tillfället med både NK Cyrill och Danilo som bägge ingick i det tyska laget 2016.

Holland har från 2006 till 2016 haft en mycket kompetent förbundstränare i Tineke Bartels. Tineke avgår med utgången av 2016 och ersätts av Alex van Silfhout. Tineke är själv en mycket välmeriterad ryttare med OS meriter och flera medaljer till följd. Holland har haft en otrolig uppgång inom dressyren även på seniorsidan med först ryttare som Anki van Grunsven, Adelinde Cornelissen och även Edward Gal och Totilas som förebild för många. Ryttare (och hästar) som har satt nya standarder för dressyren.

Holland har sedan 2002 haft en fantastisk sponsor i Rabobank som sponsrade inte bara holländsk hästsport men även en mängd andra sportgrenar med stor succé. Holland arbetar efter KNHS talangplan. Med Rabobank i ryggen fick hela dressyren ett välbehövligt tillskott som möjliggjorde flera träningsksamlingar och coaching i en annan grad än tidigare. En annan succékomponent var istället för fysiska priser vann ryttare på de nationella tävlingar träningar för etablerade ryttare som just Anki och Edward Gal. Med utgången av 2017 avsäger sig Rabobank sin sponsring till sporten pga sämre ekonomi.

Danmarks succé på ponnydressyrsidan är ett resultat av målriktat arbete och satsning, ett tydligt system som grundar sig i en sportplan med tydliga krav, uppsatta mål och djupt engagerade tränare. Danmark har en trogen sponsor i Ecco sko, som arbetat för att främja ungdomsdressyren sedan 2004 med bland annat införandet av Ecco cup – en turnering med exakt samma upplägg, genomförande och klasser som en internationell tävling. Ecco cup finns från kat C tom U25 GP och ger en röd tråd i utbildningen av de unga ryttare hela vägen upp till seniornivå.

Landslagstränare är Jette Nevermann som efterträdde Vibeke Degn (utbildad beridare) som byggde upp dansk ponnydressyr genom 17 år. Jette har varit anställd som landslagstränare sedan 2013 och hade redan då sedan 1993 ryttare på mästarskapsnivå och på internationella tävlingar. Man arbetar efter sportplanen som revideras varje år och publiceras i januari med samtliga datum för träningsksamlingar och datum för uttagningar. Planen innehåller tydligare mål för NM och EM (mycket realistiska mål) och en beskrivning av vad man förväntar av ryttare och ponnyer, samt vem som betalar vad (förbund/ryttaren). Man har 5 träningsksamlingar varav en för EM laget två veckor innan EM. Datum för dessa träningar publiceras i januari i sportplanen. Danskarna har också öppna träningar 2 ggr per år var ekipage som uppnått ett visst resultat är välkomna. Landslagstränare är anställd på ca 50 % och närvarar på en mängd internationella tävlingar, på Ecco cup och vid danska mästerskapen.

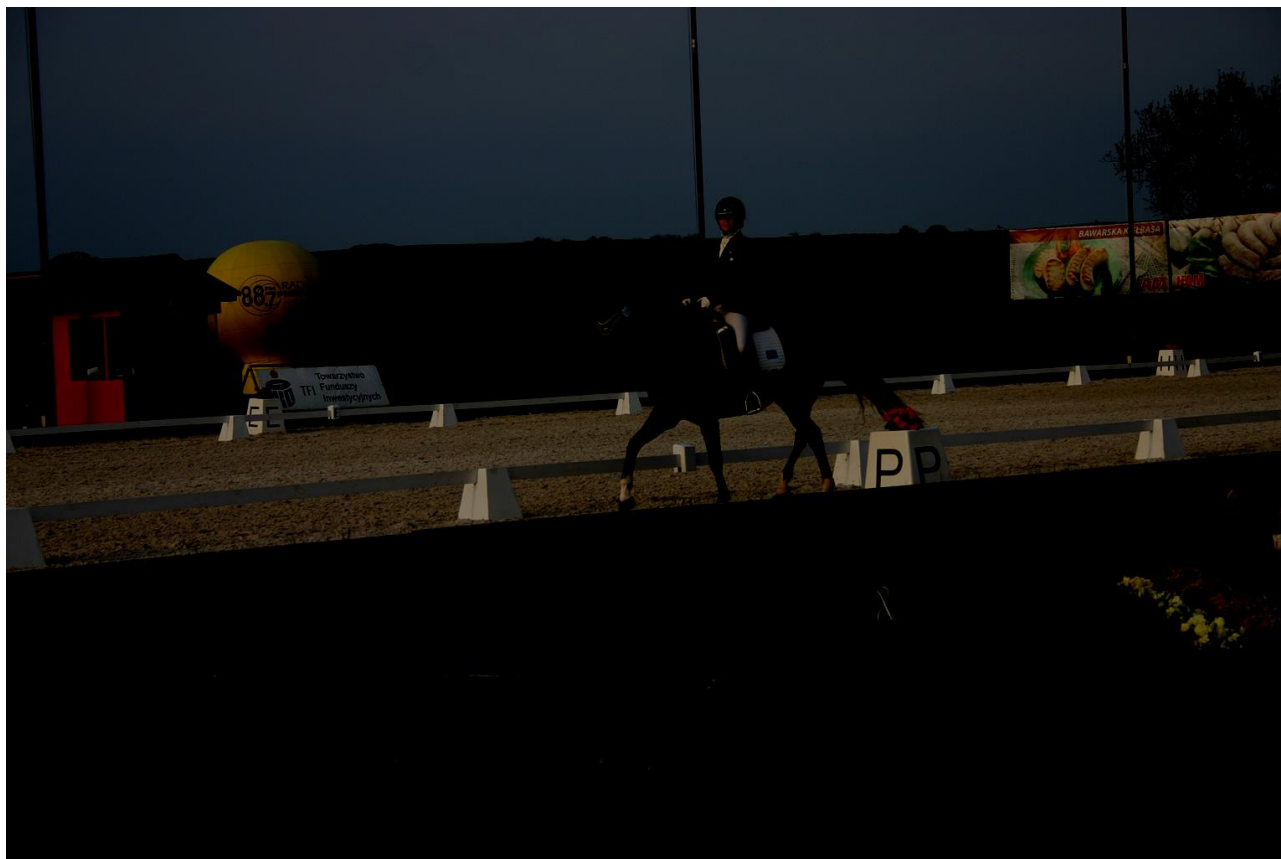

Foto: Ditte Egholm Nielsen

Sverige arbetar numera efter Svenska ridsportförbundets plan för talangutveckling bestående av 5 nivåer. Nivå 1 – förening, nivå 2 – distrikt, nivå 3 – region, nivå 4 – nationellt, nivå 5 – landslag. Talangutvecklingsplanen är gemensam för dressyr, hoppning och fälttävlan och beskriver noggrant de olika nivåer och vad som förväntas på varje nivå med ansvarig, målsättning och genomförande. Sverige har ingen landslagstränare för ponny och avviker därmed avsevärd från de andra europeiska dressyrnationer. Sverige har en förbundskapten som är ansvarig för uttagningar och att arrangera träningsamlingar. Sverige har ca 4 samlingar per år. Två uppsatta träningar – antingen som programridning eller som en träning för supervisor Kerstin Andre, samt två avsatta. Det finns ingen organiserad träning innan EM eller NM. Det finns 3 observationstävlingar fördelat över landet var man även inventerar nya ekipage. Oftast finns en inventering per år inför landslagstrupperna var man rider program för en domare.

England: Landslagstränare är Daryll Thickitt – han tog över tränarjobbet 2016 efter Peter Store (även tränare för legendariska Phoebe Peters och SL Lucci). Peter Store var förbundstränare 2006-2015. England har en A- och B-trupp på ungefär 27 ryttare. The British Equestrian Federation, erbjuder olika former för ekonomisk support och utveckling inom ungdomsdressyren. Bland annat SportAids som är en organisation som supporterar unga talangen mellan 15-25 år genom att ge dem ekonomisk support. Alla EM ryttare är berättigade till ekonomiskt stöd från SportAids. Man erbjuder ett 2 års talangprogram med tillgång till toppprofessionella tränare, och ett helt team bestående av hovslagare, veterinärer, coaching och träning kallat England Excel Talent Program. Talangprogrammet Advanced Apprenticeship in Sport Excellence utvecklar också talanger mellan 16-19 år och vidare finns Equestrian World Class program som skall resultera i flera mästerskapsmedaljer och Long Term Participant development som skapar livslång kommitment till sporten.

England har i Carl Hester, Phoebe Peters och Charlotte Dujardin lyckats skapa stora förbilder för alla ryttare World Wide och dessa har såklart varit delaktiga i den succé som England upplever just nu och fått sporten att växa och synas.

Internationellt tävlande.

På FEIs ranking 2016 ser vi hur fördelningen av antalet tävlande per land ser ut samt deras placering.

I topp 200 ser det ut så här:

	GER	NED	DEN	GBR	SWE
TOP1-20	6	6	6	0	0
TOP 1-100	10	18	15	11	3
TOP100-200	19	17	5	7	8
TOT 1-200	29	35	20	18	11

Tabellen ovan visar antalet ryttare i top1-20, 1-100 och 100-200 och totalt i topp 1-200. Holland toppar med totalt 35 ekipage i topp 200, Tyskland har 29 ekipage och Danmark 20. Intressant är fördelningen av ekipage i hhv top100 och 200. Holland toppar topp 100 med 18 ekipage och Danmark 2a med 15 ekipage. Tyskland har 10 ekipage i top100 varav 3 i toppen (alla EM-lagryttare). Tyskland, Danmark och Holland har både 6 ryttare i top20. England har 11 ekipage i top100 och 7 i topp 200, men ingen i top20. Däremot 4 i topp 31. Sverige har färre internationellt startande ekipage med endast 3 i top100, varav bästa intar rankingens plats 27. Det är alltså en bit kvar till Danmark, Tyskland och Hollands nivå. Danmark har bredast topp med 15 ekipage i topp 100. Både Sverige och England har en bit kvar till de andra länders nivå när det gäller antalet internationellt tävlande ekipage och resultat.

Sammanfattning:

Eftersom dressyr är en bedömningssport handlar det också om att bygga varumärket, svensk ponny dressyr. Något nationerna före Sverige är mkt bra på:

Både Tyskland, Holland och England har ganska starka seniorlandslag och ligger på topp i Europa och i världen överhuvudtaget. Varken Danmark eller Sverige har samma starka topp bland sina seniorer och har därmed inte den dominoeffekten att luta sig upp av.

Danmark har ändå lyckas ta sig fram och inom senare år etablera sig som en mycket stark ponnydressyrnation. Detta trots att sporten är mindre än i Sverige. Dansk rideförbund är Danmarks 7e största idrottsförbund och Svensk ridsportförbund är Sveriges 2a största idrottsförbund. Antalet utövare i Sverige är procentuellt därmed större. Orsaken till danskarnas framgång är en välstrukturerad plan, effektiv uppföljning, framförhållning och träning och att man har lagd ekonomiska resurser i en kompetent tränare och ett internationellt tävlingsupplägg. Danskarna har många ekipage som tävlar internationellt och de är flitiga deltagare även vid de internationella tävlingar som ligger längre bort och inte har så skarp konkurrens t.ex. Saumur. Danskarna har även en stödjande förening vars ändamål är att tjäna pengar till ponnysporten

Tyskarna har haft stora namn som Rothenberger familjen som har varit ständig leverantör till de tyska ungdomslandslaget genom flera år – Rothenberger familjens ponnyer har blivit kvar i tysk ridsport och bäddad för framgångar för nästa generation ryttare. Tyskland har en extremt engagerad och ambitiös och framförallt mycket erfaren tränare i Cornelia Endres. Tysklands force ligger såklart i ett stort utbud av ryttare, en tydlig plan och ett väletablerad och beprövat framgångskoncept. Man inventerar många ekipage årligen, ponnyerna är oftast mkt bra utbildade eftersom vuxna kan tävla ponny i vissa klasser – det är vanligt att ponnyer är utbildade till St Georg, vilket är garant för en vis bärighet och smidighet. Tysklands ponnyavel tillhör också världens bästa. Det finns ekonomiska resurser i sporten som läggs på att utveckla eliten och tyskarna har tillgång

till några av Europas bästa internationella tävlingar (bland annat Future Champions i Hagen). Tyskland har årligen många ryttare till start internationellt.

Holland har byggt ett starkt varumärke via sina duktiga seniorer samt sin avel och har därigenom etablerad sig som en mkt stark dressyrnation. Man har gjort en stor insats för att höja sina resultat och nationen är själv en aktiv internationell tävlingsarrangör som på dessa tävlingar reserver en stor del av platserna till egna ryttare, samt även har nationella klasser tillsammans med CDI-klasserna för att ge nästa generation möjlighet att få känna på den internationella atmosfär och skaffa sig rutin. Ett koncept som även tyskarna använder t.ex. i Hagen (Future Champions). Holland har haft starke ekonomiska resurser i Rabobank och en extremt kompetent tränare i Tineke Bartels.

England avvecklar också flera CDI-tävlingar per år och har därmed rutinerade ekipage. Man har ett mkt stark varumärke i sina seniorer och hade det även i Phoebe Peters. Englands system är inte så effektivt som det danska och tyska och det skall bli spännande att se de kommande åren om England kan hålla sin nyerövrade position som ledande inom ponnydressyr, som redan år 2016 föll med några platser från guld position till 4:e plats. Englands tidigare landslagstränare Peter Store är även han mkt kompetent ryttare och tränare, samt även internationell GP domare och han ingick i ett mkt nära samarbete med Carl Hester.

Sveriges bristande resultat beror nog i första hand på att man inte har något tydligt system för talangutveckling på ponnysidan (man kan hoppas att talangutvecklingspyramiden kan avhjälpa detta, men det behöver implementeras hela vägen ner till bredden förrän man uppnår full effekt). Det läggs för få ekonomiska resurser på ponnydressyr och man har ingen sportplan eller kompetent landslagstränare. Man har en supervisor i Kerstin André men ingen tränare. Supervisoren närvarar inte heller på några tävlingar och ryttarna är ganska ensamma när de är ute i internationella sammanhang. Förbundskaptenen har ingen tränarroll eller kunskaper uti träning. Det saknas ekonomiska resurser och man är ganska dålig på att binda ekonomiska resurser till ponnysporten. Sverige saknar även internationella tävlingar (Malmö hade dock 2015 och Willands 2007) och man behöver nationella tävlingar efter internationellt koncept för att kunna träna ryttarna inför större uppgifter. (typ á la Ecco Cup). Ytterligare en skillnad från de övriga nationer är ponnyåldern, som i Sverige uppgår till 20 år – internationellt är den 16 år. Denna åldersgräns gör att ponnyerna i bland stannar kvar hos – internationellt sett – överåriga ryttare istället för att säljas direkt. De andra länder följer också FEIs reglemente vad gäller utrustning till häst och ryttare – även här har Sverige andra regler – t.ex. får man internationellt ha sporrar som är 3,5 cm långa medan man i Sverige endast får ha 1,5 cm.

För att öka **Sveriges** genomslagskraft internationellt krävs:

- Kompetent landslagstränare (nog viktigast!)
- Ekonomiska resurser
- En sportplan med tydliga krav och mål
- Lämpliga tävlingar
- Bred inventering av ekipage och uppföljning
- Flera internationellt tävlande ekipage (som vill åka längre än Roosendaal och Hagen)

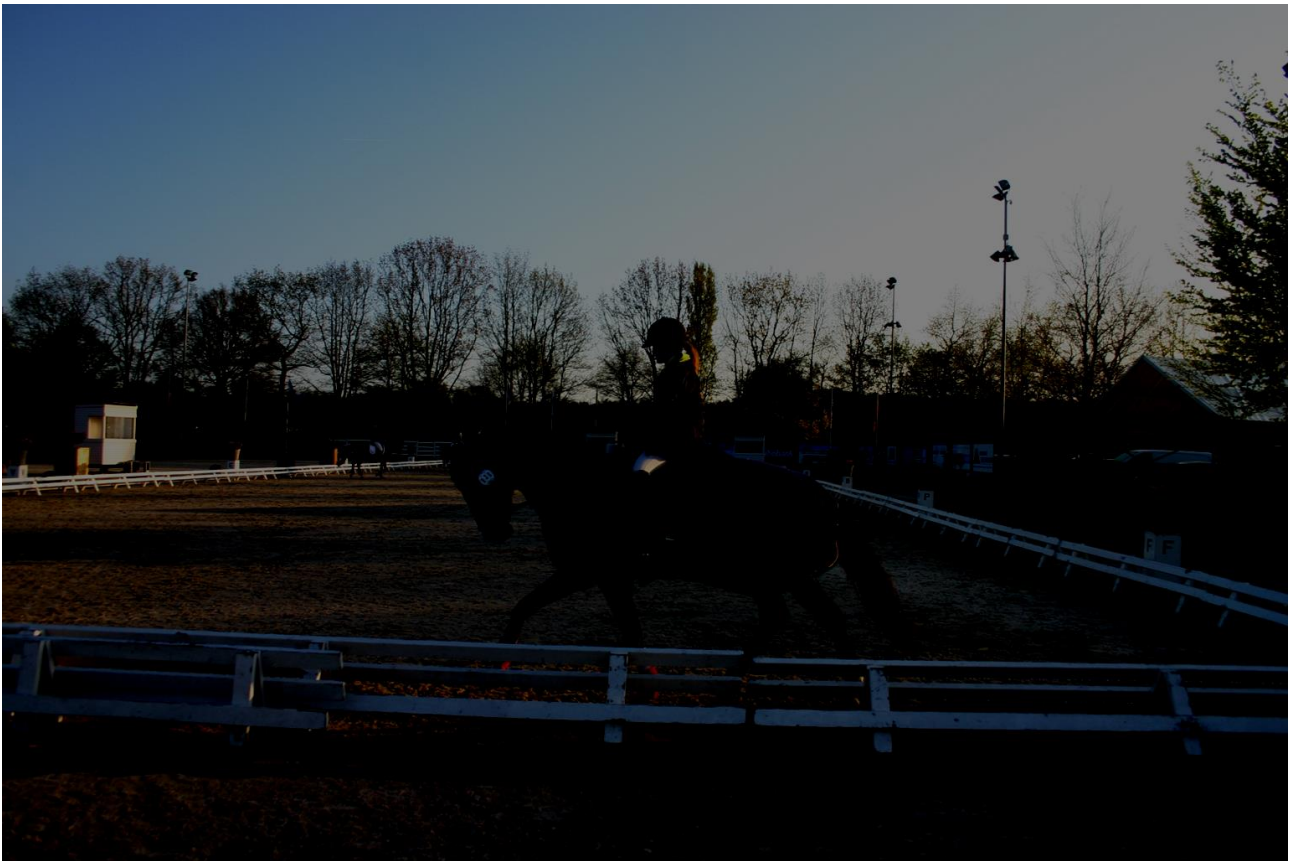

Foto: Ditte Egholm Nielsen

Källor:

Ridehesten.com
Dansk rideforbund.dk
Eurodressage.com
FEI.org
Ponnyresultat.se
ponydressur.dk
Bef.co.uk
pferd-aktuell.de
royal dutch federation
sportsplan for ponyer
Utvecklingsplan SVRF
Cornelia Endres
Astrid Appels (Eurodressage)
SVRF